

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Έγγραφο συνόδου

9.3.2009

B6-0113/2009

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια της ερώτησης για προφορική απάντηση O-0026/2009

σύμφωνα με το άρθρο 108, παράγραφος 5, του Κανονισμού

του Thijs Berman

εξ ονόματος της Επιτροπής Ανάπτυξης

σχετικά με το νερό εν όψει του Ε΄ Παγκόσμιου Forum για το Νερό στην Κωνσταντινούπολη, από 16 έως 22 Μαρτίου 2009

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το νερό εν όψει του Ε΄ Παγκόσμιου Forum για το Νερό στην Κωνσταντινούπολη, από 16 έως 22 Μαρτίου 2009

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τις τελικές δηλώσεις των πρώτων τεσσάρων Παγκοσμίων Fora Νερού που διεξήχθησαν στο Μαρακές (1997), στη Χάγη (2000), στο Κιότο (2003) και στο Μεξικό (2006),
- έχοντας υπόψη τη δήλωση της Διάσκεψης του Δουβλίνου (1992) που συνιστά την έγκριση μιας ολοκληρωμένης διαχείρισης του νερού που να αναγνωρίζει την αξία του νερού σε καθεμιά από τις χρήσεις του, και που εισάγει την αρχή της διατίμησης του νερού,
- έχοντας υπόψη την ίδρυση του Παγκοσμίου Συμβουλίου Νερού το 1996 για την προώθηση των αναλύσεων σχετικά με τα ζητήματα διεθνούς πολιτικής στον τομέα του νερού,
- έχοντας υπόψη την υπουργική δήλωση της Διεθνούς Διάσκεψης της Βόννης για το Νερό του 2001, που τονίζει την επείγουσα ανάγκη κινήτρων για την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων από όλες τις πιθανές κατηγορίες επενδυτών και την ανάγκη ενίσχυσης της δημόσιας χρηματοδότησης για το νερό μέσω της εισφοράς ιδιωτικών κεφαλαίων, με ταυτόχρονη ενθάρρυνση των δράσεων σε τοπικό επίπεδο,
- έχοντας υπόψη τη Διάσκεψη του Monterrey που εισήγαγε την έννοια μιας παγκόσμιας σύμπραξης για το νερό υπό τη μορφή διαλόγου μεταξύ ισοτίμων, ενός διαλόγου πολυδιάστατης φύσης, επεκτεινόμενου και στις επιχειρήσεις, στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και στην κοινωνία των πολιτών, και που υιοθετήθηκε ως πρωτοβουλία με τη σειρά τους από το NEPAD και τη G8 στη Γένοβα το 2001, καθώς και από το Forum για τη Σύμπραξη με την Αφρική το 2003,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση ΕΕ-ΟΗΕ που εγκρίθηκε στο Ελσίνκι το 1992 και ετέθη σε ισχύ το 1996, παρέχοντας το νομικό πλαίσιο μιας περιφερειακής συνεργασίας για την προστασία και τη χρήση των διασυνοριακών ποταμών και των διεθνών λιμνών,
- έχοντας υπόψη τη Διάσκεψη της Νέας Υόρκης για τους Στόχους της Χιλιετίας, που προβλέπει να μειωθεί κατά το ήμισυ μέχρι το 2015 το ποσοστό πληθυσμού που δεν έχει βιώσιμη πρόσβαση σε πόσιμο νερό,
- έχοντας υπόψη τη Β΄ Παγκόσμια Έκθεση του ΟΗΕ για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων με τίτλο "Το νερό, μια κοινή ευθύνη",
- έχοντας υπόψη το από 15 Μαρτίου 2007 ψήφισμά του για την τοπική αυτοδιοίκηση και την αναπτυξιακή συνεργασία,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του για το Δ΄ Παγκόσμιο Forum Νερού στο Μεξικό από 16 έως 22 Μαρτίου 2006,
- έχοντας υπόψη την προφορική ερώτηση O-0026/09 προς την Επιτροπή σχετικά με το Ε΄ Παγκόσμιο Forum Νερού στην Κωνσταντινούπολη από 16 έως 22 Μαρτίου 2009,

- έχοντας υπόψη το άρθρο 108, παράγραφος 5, του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έλλειψη νερού και αποχέτευσης προκαλεί 8 εκατομμύρια θανάτους κάθε χρόνο, ότι πάνω από ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι δεν έχουν εύκολη και φθηνή πρόσβαση σε πόσιμο νερό, κι ότι κάπου δύομιση δισεκατομμύρια άνθρωποι δεν διαθέτουν κανένα είδος αποχέτευσης,
 - B. λαμβάνοντας υπόψη ότι 2,8 δισεκατομμύρια άνθρωποι ζουν σε περιοχές πάσχουσες από λειψυδρία κι ότι ο αριθμός αυτός θα έχει αυξηθεί σε 3,9 δισεκατομμύρια μέχρι το 2030,
 - Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φτωχοί πληθυσμοί είναι οι πλέον εκτεθειμένοι στην κλιματική αλλαγή και επίσης οι λιγότερο ικανοί να προσαρμοστούν σε αυτήν,
 - Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 70% της παγκόσμιας κατανάλωσης νερού είναι αποσυνδεδεμένη από οποιαδήποτε χρηματοοικονομική λογική, αφού στον τομέα της γεωργίας κανείς δεν πληρώνει για το νερό λογαριασμό που να πλησιάζει στην τιμή του,
 - Ε. εκτιμώντας ότι οι υπηρεσίες διανομής νερού και η ορθολογική διαχείριση του νερού θα πρέπει να ορίζουν επίπεδα τιμών που να αποτρέπουν την υπερκατανάλωση από ορισμένους κλάδους και να επιτρέπουν τις επενδύσεις για τη διατήρηση και βελτίωση των υποδομών, σε συνδυασμό με συνοδευτικά μέτρα που να διασφαλίζουν την ισότιμη διανομή νερού και με την κυβερνητική υποστήριξη που θα επιτρέπει στις φτωχές οικογένειες να πληρώνουν για τις βασικές τους ανάγκες σε νερό,
 - ΣΤ. εκτιμώντας ότι οι γενικές επιδοτήσεις του νερού, που οδηγούν σε τεχνητά χαμηλές τιμές νερού, προκαλούν υπερκατανάλωση από ορισμένους κλάδους και αποτελούν μια από τις κυριότερες αιτίες της λειψυδρίας,
 - Ζ. εκτιμώντας ότι η διανομή νερού είναι εξαιρετικά ανισότιμη, ενώ θα έπρεπε να συνιστά ένα θεμελιώδες και οικουμενικό δικαίωμα, με το τοπικό επίπεδο να είναι το καταλληλότερο για το σχεδιασμό και τη διαχείριση της διανομής,
 - Η. εκτιμώντας ότι η απελευθέρωση και απορρύθμιση της διανομής νερού στις αναπτυσσόμενες χώρες και ειδικότερα στις Λιγότερο Ανεπτυγμένες Χώρες, χωρίς σωστό συνοδευτικό ρυθμιστικό πλαίσιο, μπορεί να οδηγήσει σε αυξήσεις τιμών που θα πλήξουν τους φτωχότερους και θα μειώσουν την πρόσβασή τους στο νερό,
 - Θ. εκτιμώντας αντίθετα ότι οι συμπράξεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα που συνδυάζουν τις αυστηρές και διαφανείς ρυθμίσεις με τη δημόσια ιδιοκτησία και τις ιδιωτικές επενδύσεις, μπορούν να οδηγήσουν σε βελτιωμένη πρόσβαση στο νερό και στην αποχέτευση καθώς και σε οικονομικότερη χρήση,
 - Ι. εκτιμώντας ότι βασικά εμπόδια για μια αποτελεσματική διαχείριση του νερού είναι: ο μικρός βαθμός πολιτικής και οικονομικής προτεραιότητας που αποδίδεται στο νερό, η κακή διαχείριση, η ανεπάρκεια του νομικού πλαισίου, η αδιαφάνεια στη διαπραγμάτευση και ανάθεση των συμβάσεων, η διαφθορά και η απουσία διαλόγου σχετικά με το επίπεδο των τιμολογίων,
 - ΙΑ. εκτιμώντας ότι, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, το μερίδιο της δημόσιας αναπτυξιακής βοήθειας (ΔΑΒ) που αφιερώνεται στο νερό και στην αποχέτευση αντιπροσωπεύει μόλις το 9% της διμερούς ΔΑΒ και το 4,5% της πολυμερούς ΔΑΒ κι ότι είναι στρεβλά κατανομημένη, αφού οι Λιγότερο Ανεπτυγμένες Χώρες (ΛΑΧ) έλαβαν μόνο το 24% των πόρων, τη στιγμή που είναι οι πιο άπορες,

IB. εκτιμώντας ότι το Παγκόσμιο Forum Νερού που συνεδριάζει κάθε τρία χρόνια είναι ένας χώρος όπου συζητιούνται και λαμβάνουν προσανατολισμό οι παγκόσμιες πολιτικές αποφάσεις σε θέματα διαχείρισης νερού και υδάτινων πόρων,

1. δηλώνει ότι το νερό είναι ένα κοινό αγαθό της Ανθρωπότητας κι ότι πρέπει να αντιστοιχεί σε ένα θεμελιώδες και οικουμενικό δικαίωμα· ζητεί να γίνει κάθε αναγκαία προσπάθεια ώστε να διασφαλιστεί μέχρι το 2015 η πρόσβαση των φτωχότερων πληθυσμών στο νερό·
2. δηλώνει ότι το νερό είναι ένα δημόσιο αγαθό και πρέπει να είναι υπό δημόσιο έλεγχο, ανεξάρτητα από το εάν βρίσκεται ή όχι, εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, υπό τη διαχείριση του ιδιωτικού τομέα·
3. τονίζει ότι κάθε πολιτική στον τομέα της διαχείρισης του νερού θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει την προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, ότι το Παγκόσμιο Forum θα πρέπει να συμβάλει στην ανάπτυξη στρατηγικών που να ενθαρρύνουν μοντέλα οικονομικής και γεωργικής ανάπτυξης που να διασφαλίζουν την υψηλή ποιότητα του νερού·
4. ζητεί να εγκαταλειφθούν τα συστήματα των γενικών επιδοτήσεων διανομής νερού που, προκαλώντας υπερκατανάλωση, εξουδετερώνουν τα κίνητρα για την αποτελεσματική διαχείριση του νερού, ώστε να βρεθούν κονδύλια για στοχοθετημένες επιδοτήσεις, ειδικά υπέρ των φτωχών και των αγροτικών πληθυσμών, με σκοπό τη φθηνή πρόσβαση όλων στο νερό·
5. τονίζει τη σημασία της δημιουργίας οργάνων κοινής διαχείρισης του νερού στις παρόχθιες χώρες της ίδιας λεκάνης απορροής προκειμένου να δημιουργούνται ή να ενισχύονται αισθήματα αλληλεγγύης ικανά να συμβάλουν στον κατευνασμό των εντάσεων και στην διευθέτηση των διενέξεων·
6. υπενθυμίζει τον βασικό ρόλο των γυναικών ως προς τον εφοδιασμό με νερό, τη διαχείριση και τη διαφύλαξή του·
7. ζητεί από τα κράτη μέλη να αυξήσουν, παρά την οικονομική κρίση, τη συνδρομή τους στην ΔΑΒ (δημόσια αναπτυξιακή βοήθεια) προκειμένου να επιτευχθεί ο ΑΣΧ (αναπτυξιακός στόχος της χιλιετίας) σε ό,τι αφορά τον εφοδιασμό με πόσιμο νερό, στόχος για τον οποίο χρειάζονται επενδύσεις ύψους 180 δισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως·
8. ζητεί να ενισχυθούν στο πλαίσιο του 10ου ΕΤΑ οι πόροι του "Ευρωπαϊκού Ταμείου Νερού" υπέρ των χωρών ΑΚΕ, και να αναπτυχθούν νέοι τρόποι χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένης της ιδιωτικής, καθώς και καινοτόμες μορφές σύμπραξης και ειδικότερα η αλληλέγγυος χρηματοδότηση·
9. ζητεί να υποστηρίξει η διμερής ΔΑΒ ορισμένες πολυμερείς δράσεις, όπως την Αφρικανική Πρωτοβουλία για το Νερό·
10. εκτιμά ότι η ΔΑΒ (δημόσια αναπτυξιακή βοήθεια) πρέπει να χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με τους πόρους της τοπικής αυτοδιοίκησης, τις εθελοντικές δωρεές, τα τραπεζικά δάνεια και τα ιδιωτικά κεφάλαια, για να διασφαλίσει στο θέμα του νερού μια

όσο το δυνατόν πληρέστερη χρηματοδότηση·

11. τονίζει την ανάγκη δημιουργίας μηχανισμών εγγύησης που να μπορούν να συγκροτούνται από τα χρηματοπιστωτικά και αναπτυξιακά ιδρύματα με σκοπό την κάλυψη της διστακτικότητας των επενδυτών στην αγορά του νερού·
12. τονίζει ότι το Κράτος, στα καθήκοντά του της χάραξης των απαιτούμενων πολιτικών και της πρόβλεψης των αναγκαίων πόρων, της επιλογής εταίρων και της κατανομής αρμοδιοτήτων, πρέπει να παραμένει ο βασικός πρωταγωνιστής της πολιτικής στον τομέα του νερού, μεταβιβάζοντας παράλληλα τα εκτελεστικά καθήκοντα στην τοπική αυτοδιοίκηση·
13. τονίζει ότι η διαχείριση των υδάτινων πόρων πρέπει να στηρίζεται σε μια αποκεντρωμένη, συμμετοχική και ενοποιημένη θεώρηση που θα συνενώνει τους χρήστες και τους αρμοδίους εν όψει της χάραξης της εκάστοτε πολιτικής για το νερό σε τοπικό επίπεδο·
14. ζητεί από την Επιτροπή να καταρτίσει προγράμματα ευαισθητοποίησης του κοινού ως προς το θέμα του νερού τόσο εντός της ΕΕ όσο και εντός των χωρών εταίρων της ΕΕ·
15. τονίζει την ανάγκη στήριξης των τοπικών δημοσίων αρχών στις προσπάθειές τους να εφαρμόσουν μια δημοκρατική διαχείριση του νερού που να είναι αποτελεσματική, διαφανής, κανονιστικά ρυθμισμένη και που να τηρεί τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης προκειμένου να ικανοποιήσει τις ανάγκες των πληθυσμών·
16. ζητεί από την Επιτροπή και από το Συμβούλιο να αναγνωρίσουν το θεμελιώδη ρόλο των τοπικών αρχών στο έργο της προστασίας και της διαχείρισης του νερού, ώστε να αποκτήσουν παντού την ευθύνη της διαχείρισης του νερού, και θεωρεί λυπηρό το ότι τα ευρωπαϊκά προγράμματα συγχρηματοδότησης ελάχιστα αξιοποιούν τις ικανότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
17. ζητεί κατά συνέπεια από την Επιτροπή κι από το Συμβούλιο να ενθαρρύνουν τις τοπικές αρχές της ΕΕ να αφιερώσουν σε αποκεντρωμένες δράσεις συνεργασίας ένα μέρος των εσόδων που εισπράττουν από το κοινό για την ύδρευση και την αποχέτευση·
18. ζητεί, με προϋπόθεση τη διατήρηση της κυριότητας του δημοσίου και μέσα στο κατάλληλο κανονιστικό και νομικό πλαίσιο, να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες για να συμμετάσχει ο ιδιωτικός τομέας στη διανομή νερού, ώστε να αξιοποιηθούν τα ιδιωτικά κεφάλαια, η ιδιωτική τεχνογνωσία και η ιδιωτική τεχνολογία προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση στην ύδρευση και την αποχέτευση·
19. εκτιμά ότι το καθήκον των κρατών είναι να ενσωματώσουν ιδιωτικούς παρόχους μικρού μεγέθους στις εθνικές στρατηγικές τους για τον εφοδιασμό με νερό·
20. πιστεύει ότι τα συστήματα σύμπραξης δημοσίου-ιδιωτικού τομέα, βάσει των οποίων οι δημόσιες αρχές διατηρούν την κυριότητα των υποδομών και συνάπτουν σύμβαση διαχείρισης με τον ιδιωτικό τομέα, μπορούν να αποτελέσουν ένα τρόπο για να βελτιωθεί η φθηνή πρόσβαση σε νερό και αποχέτευση·
21. τονίζει την ανάγκη προαγωγής νέων αντιλήψεων, όπως την άρδευση των αγροτικών

περιοχών και τη δημιουργία πράσινων ζωνών γύρω από τις πόλεις, προκειμένου να βελτιωθεί η επισιτιστική ασφάλεια και η τοπική αυτονομία·

22. εκτιμά ότι ο διαμεσολαβητικός ρόλος των εγχώριων ΜΚΟ απέναντι στους πληθυσμούς αποτελεί αναντικατάστατο στοιχείο για τη διασφάλιση της επιτυχίας των προγραμμάτων στις φτωχές χώρες·
23. ζητεί τη θέσπιση τιμολογιακών εξισώσεων που να επιτρέπουν την ύδρευση των φτωχότερων σε προσιτές τιμές·
24. είναι πεπεισμένο ότι πρέπει επίσης να αξιοποιηθεί και η τοπική αποταμίευση, εν γνώσει ότι τούτο απαιτεί εκ μέρους των κυβερνήσεων την άρση όλων των εμποδίων νομικής, φορολογικής ή διοικητικής φύσης που δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη των τοπικών χρηματοπιστωτικών αγορών·
25. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν μια πολιτική για την παροχή βοήθειας υπέρ της διαχείρισης του νερού, πολιτική θεμελιωμένη στην αρχή της οικουμενικής, ισότιμης και ίσης πρόσβασης σε καθαρό νερό·
26. ζητεί από την Επιτροπή και από τα κράτη μέλη να διευκολύνουν και να στηρίξουν τις προσπάθειες των αναπτυσσόμενων χωρών στο θέμα της προσαρμογής τους στην κλιματική αλλαγή και της μείωσης των επιπτώσεων αυτής της αλλαγής· υπενθυμίζει επ' αυτού τη σημασία της ταχείας συγκρότησης της Παγκόσμιας Συμμαχίας κατά της Κλιματικής Αλλαγής·
27. τονίζει τη σημασία του συνυπολογισμού των αναγκών των φτωχών κατά την κατάρτιση των πολιτικών που αφορούν τον εφοδιασμό και τη διαχείριση του νερού, με ιδιαίτερη μέριμνα υπέρ των πληθυσμών των πιο εκτεθειμένων στην κλιματική αλλαγή·
28. ζητεί να εκπροσωπήσει η Προεδρία του Συμβουλίου την ΕΕ στο Forum της Κωνσταντινούπολης, με εντολή:
 - να θεωρηθεί η πρόσβαση στο νερό ένα ζωτικό, θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και όχι μόνο ένα εμπορευματοποιημένο οικονομικό αγαθό διεπόμενο αποκλειστικά από τους κανόνες της αγοράς,
 - να προασπίσει τις γενικές κατευθύνσεις που διατυπώνονται στο παρόν ψήφισμα·
29. ζητεί να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο του ΟΗΕ προκειμένου να καταλήξουμε σε μια διεθνή Συνθήκη που θα αναγνωρίζει αυτό το δικαίωμα·
30. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στο Συμβούλιο Υπουργών ΑΚΕ-ΕΕ, στον Γ.Γ. του ΟΗΕ και στη Γενική Γραμματεία των Επιτροπών για την Παγκόσμια Σύμβαση για το Νερό.